

**VI WOJEWÓDZKI KONKURS Z GEOGRAFII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ETAP III – WOJEWÓDZKI

**5 marca 2025 r.
Godz. 10.00**

Kod pracy ucznia

Suma punktów

Czas pracy: **60 minut**

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **42 punkty**

Instrukcja dla ucznia

1. W wyznaczonym miejscu arkusza z zadaniami konkursowymi wpisz swój kod.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 10 stronach jest wydrukowanych 30 zadań. Na stronie 11 znajduje się brudnopis.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji Konkursowej.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
5. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem.
6. Rozwiązania zadań zamkniętych zaznacz w arkuszu z zadaniami konkursowymi. Poprawną lub poprawne odpowiedzi i odpowiadającą jej literę wybierz i zaznacz w kółku, np.:
 A
7. Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl krzyżykiem, np.: A i zaznacz kółkiem inną wybraną odpowiedź, np.: B
8. Rozwiązania zadań otwartych, zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu z zadaniami konkursowymi.
9. Nie używaj korektora. Ewentualne pomyłki przekreślaj.
10. Nie używaj kalkulatora.
11. Przy rozwiązywaniu zadań możesz korzystać z przyborów kreślarskich i brudnopisu. Brudnopis nie podlega sprawdzeniu.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0–2)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących kontrastów w ukształtowaniu powierzchni Azji. Przy stwierdzeniu zawierającym prawdziwe informacje wybierz i zaznacz P (Prawda), przy stwierdzeniu zawierającym fałszywe informacje wybierz i zaznacz F (Fałsz).

A.	Wartość wysokości względnej między najwyżej i najniżej położonymi punktami w Azji nie przekracza 9 km.	P	F
B.	Góry Tienszan otoczone są między innymi: Kotliną Kaszgarską, Turfańską oraz Niziną Indusu.	P	F
C.	Maksymalna głębokość jeziora Bajkał sięga ponad 1180 m p.p.m. a otaczające góry sięgają prawie 3000 m n.p.m.	P	F

Zadanie 2. (0–2)

Przyporządkuj wymienionym obszarom rodzaj klimatu. Skreśl błędne przyporządkowanie.

- A. Na Półwyspie Arabskim klimat jest bardzo suchy. Występują tam upalne lata, a suma rocznych opadów atmosferycznych często spada poniżej 100 mm.

Klimat suchy strefy klimatów zwrotnikowych / klimat suchy strefy klimatów podzwrotnikowych

- B. W północnej Azji średnia temperatura powietrza w najcieplejszym miesiącu nie przekracza 10°C. Opady atmosferyczne są niewielkie.

Klimat polarny strefy klimatów okołobiegunowych / klimat kontynentalny strefy klimatów okołobiegunowych.

Zadanie 3. (0–1)

Wskaż i zaznacz punkt, w którym poprawnie określono prawidłowości związane z przebiegiem płyt litosfery, z występowaniem rowów tektonicznych, trzęsień ziemi i tsunami.

- A. Rowy tektoniczne powstają gdy jedna z płyt podsuwa się pod drugą. Rów Mariański jest najgłębszym rowem tektonicznym na Ziemi, powstał na styku płyty pacyficznej i australijskiej.
- B. Częstą przyczyną trzęsień ziemi są ruchy płyt tektonicznych. Fale sejsmiczne rozchodzą się z epicentrum i docierają do hipocentrum na powierzchni ziemi czyniąc wiele szkód.
- C. Fale tsunami powstają głównie wskutek podmorskich trzęsień ziemi lub erupcji wulkanicznych. Wielkość fali wzrasta w strefie brzegowej zalewając obszary przybrzeżne i powodując ogromne straty.

Zadanie 4. (0–2)

Zaznacz poprawne przykłady zapobiegania skutkom trzęsień Ziemi.

- A. Budowanie domów odpornych na trzęsienia ziemi.
- B. Systemy ostrzegania ludności.
- C. Uczenie dzieci jak zachowywać się podczas trzęsienia ziemi.
- D. Przemieszczanie się płyt litosfery.

Zadanie 5. (0–2)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących wpływu monsunów na uprawy roślin w Azji Południowo-Wschodniej. Przy stwierdzeniu zawierającym prawdziwe informacje, wybierz i zaznacz P (Prawda), przy stwierdzeniu zawierającym fałszywe informacje, wybierz i zaznacz F (Fałsz).

A.	Monsun letni wiejący znad Azji Środkowej przynosi obfite deszcze, które sprzyjają sadzeniu ryżu.	P	F
B.	Monsun zimowy wiejący w kierunku oceanów przyczynia się do pozostawienia ziemi odłogiem lub uprawy roślin o małych wymaganiach.	P	F
C.	Ryż jest rośliną bardzo wydajną i przy sprzyjających warunkach klimatyczno-glebowych można go zbierać nawet trzykrotnie w ciągu roku.	P	F

Zadanie 6. (0–2)

Wskaż i zaznacz punkty, w którym poprawnie określono wpływ czynników przyrodniczych i społeczno-kulturowych na gospodarkę Japonii.

A.	Wyspiarskie położenie kraju sprzyja rozwojowi transportu morskiego.
B.	Niewielka powierzchnia kraju wymusza budowę sztucznych wysp, na których między innymi zbudowano Międzynarodowy Port Lotniczy.
C.	Dyscyplina, wytrwałość i lojalność to cechy Japończyków wpływające na sukcesy gospodarcze, które wynikają z przesłań religii protestanckiej.
D.	Wzrost gospodarczy Japonii jest możliwy dzięki dużym nakładom na oświatę i badania naukowe.

Zadanie 7. (0–2)

Chiny są państwem o bardzo dużym zróżnicowaniu gęstości zaludnienia. W wymienionych przykładach skreśl wyrazy zapisane pochyłym drukiem tak, aby zdania właściwie określały wielkość gęstości zaludnienia oraz właściwy czynnik decydujący o gęstości zaludnienia.

- A. Nizinę Chińską cechuje *duża/mala* gęstość zaludnienia. Jednym z głównych czynników sprzyjającym zaludnieniu na tym obszarze jest *gęsta sieć rzeczna / bardzo wysoka temperatura powietrza atmosferycznego w ciągu całego roku*.
- B. Kotlinę Kaszgarską cechuje *duża/mala* gęstość zaludnienia. Jednym z głównych czynników decydującym o zaludnieniu na tym obszarze jest *gęsta sieć rzeczna / bardzo wysoka temperatura powietrza atmosferycznego w miesiącach letnich*.
- C. Wyżynę Tybetańską cechuje *duża/mala* gęstość zaludnienia. Jednym z głównych czynników decydującym o zaludnieniu na tym obszarze jest *duża wysokość nad poziomem morza / bardzo wysoka temperatura powietrza atmosferycznego*.

Zadanie 8. (0–2)

Wskaż i zaznacz spośród wymienionych dwa czynniki wpływające na rozwój indyjskiej gospodarki.

- A. Tania, anglojęzyczna kadra pracownicza.
- B. Niski poziom analfabetyzmu, szczególnie wśród kobiet.
- C. Reformy gospodarcze ograniczające prywatyzację państwowych przedsiębiorstw.
- D. Ułatwienia podatkowe dla firm zagranicznych.

Zadanie 9. (0–1)

Dokończ zdanie dotyczące ośrodków nowoczesnych technologii w Indiach.

Największym ośrodkiem nowoczesnych technologii w Indiach jest ...

A.	Silicon Plateau	zlokalizowany w	1.	Bangalur w południowych Indiach.
B.	Silicon Walley		2.	Bangalur w północnych Indiach.

Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź.

- A. A-1
- B. A-2
- C. B-1
- D. B-2

Zadanie 10. (0–2)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących położenia krajów na Bliskim Wschodzie. Przy stwierdzeniu zawierającym prawdziwe informacje, wybierz i zaznacz P (Prawda), przy stwierdzeniu zawierającym fałszywe informacje, wybierz i zaznacz F (Fałsz).

A.	Kraje Bliskiego Wschodu są zasobne w surowce energetyczne takie jak ropa naftowa i gaz ziemny.	P	F
B.	Okolo 55% mieszkańców Bliskiego Wschodu wyznaje Islam.	P	F
C.	Groźnym konfliktem zbrojnym na Bliskim Wschodzie była wojna w Iraku, w której interweniowały wojska Stanów Zjednoczonych.	P	F

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie dotyczące opadów atmosferycznych w strefie międzyzwrotnikowej w Afryce.

W strefie międzyzwrotnikowej ...

A.	przemierzający się niż baryczny	powoduje w okresie od kwietnia do września	1.	znaczne opady atmosferyczne na obszarach położonych na północ od równika.
B.	przemierzający się wyż baryczny		2.	znaczne opady atmosferyczne na obszarach położonych na południe od równika.

Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź.

- A. A-1
- B. A-2
- C. B-1
- D. B-2

Zadanie 12. (0–1)

Wskaż i zaznacz punkt, w którym poprawnie wymieniono strefę krajobrazową Afryki, w której dominują gleby cynamonowe i makia.

- A. Strefa sawann
- B. Strefa lasów równikowych
- C. Strefa śródziemnomorska
- D. Strefa pustyń i półpustyń

Zadanie 13. (0–2)

Oceń poprawność stwierdzeń dotyczących rolnictwa w Afryce. Przy stwierdzeniu zawierającym prawdziwe informacje, wybierz i zaznacz P (Prawda), przy stwierdzeniu zawierającym fałszywe informacje, wybierz i zaznacz F (Fałsz).

A.	Pasterstwo koczownicze (nomadyczne) polega na przemieszczaniu się ludzi wraz ze zwierzętami.	P	F
B.	W Afryce produkcja rolnicza oparta jest na rolnictwie plantacyjnym szczególnie pszenicy, kakao, kawy i owsa.	P	F
C.	Do najważniejszych roślin żywieniowych uprawianych w Afryce należą zboża: proso, sorgo, kukurydza i pszenica.	P	F

Zadanie 14. (0–1)

Wybierz i zaznacz punkt, w którym błędnie wskazano walory przyrodnicze Kenii sprzyjające rozwojowi turystyki.

- A. Obszary wysokogórskie z licznymi trasami wspinaczkowymi.
- B. Dzika przyroda z licznymi rezerwatami.
- C. Ciepłe wody Oceanu Atlantyckiego z piaszczystymi plażami.
- D. Fauna i flora jezior Turkana i Wiktorii.

Zadanie 15. (0–1)

Co roku wiele państw afrykańskich apeluje o pomoc międzynarodową w ograniczeniu niedożywienia i głodu. Wybierz i zaznacz punkt błędnie wskazujący przyrodniczą przyczynę głodu i niedożywienia.

- A. Klęski żywiołowe – długotrwałe susze.
- B. Plagi szkodników np. szarańczy.
- C. Niski poziom rolnictwa.
- D. Pustynnienie i degradacja gleb.

Zadanie 16. (0–1)

Na rozwój gospodarczy krajów afrykańskich np. Angoli, Etiopii i Kenii mają wpływ inwestycje zagranicznych przedsiębiorstw. Wskaż kraj, który jest jednym z największych inwestorów i partnerów handlowych w Afryce.

- A. Brazylia
- B. Chiny
- C. Iran
- D. Meksyk

Zadanie 17. (0–1)

Wybierz i zaznacz punkt, w którym wszystkie wymienione formy ukształtowania powierzchni występują w Ameryce Północnej.

- A. Góry Skaliste, Wielkie Równiny, Nizina Orinoko.
- B. Appalachy, Kordylera Nadbrzeżna, Niziny Wewnętrzne.
- C. Nizina Hudsonska, Nizina Zatokowa, Nizina Atlantycka.
- D. Góry Brooksa, Nizina Orinoko, Wyżyna Patagońska.

Zadanie 18. (0–2)

Oceń poprawność stwierdzeń dotyczących cyklonów tropikalnych i tornad w Ameryce Północnej. Przy stwierdzeniu zawierającym prawdziwe informacje wybierz i zaznacz P (Prawda), przy stwierdzeniu zawierającym fałszywe informacje wybierz i zaznacz F (Fałsz).

A.	Cyklony tropikalne powstają w strefie międzyzwrotnikowej (z wyjątkiem bezpośredniego sąsiedztwa równika).	P	F
B.	Cyklon tropikalny to olbrzymi układ niskiego ciśnienia mogący przemieszczać się na odległości nawet powyżej tysiąca kilometrów.	P	F
C.	Tornado powstają kiedy gorące i wilgotne powietrze znad Zatoki Meksykańskiej napotka zimne i suche powietrze znad Patagonii.	P	F

Zadanie 19. (0–1)

Wybierz i zaznacz punkt, w którym błędnie wskazano ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii.

- A. Ograniczenie bioróżnorodności.
- B. Zaburzenia w obiegu wody w atmosferze.
- C. Zmniejszenie pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery.
- D. Zmniejszenie średniej temperatury powietrza na Ziemi.

Zadanie 20. (0–1)

Oceń poprawność stwierdzeń dotyczących rdzennej ludności Ameryki Północnej i Południowej. Wybierz i zaznacz poprawne stwierdzenia.

- A. Największy udział procentowy ludności rdzennej jest w krajach położonych we wschodniej części Ameryki Południowej.
- B. Indiańskie tradycje są bardzo atrakcyjne dla turystów.
- C. Rdzenna ludność Ameryki Północnej – Inkowie mają problemy adaptacyjne.

Zadanie 21. (0–1)

Wybierz i zaznacz punkt, w którym poprawnie wskazano megalopolis i należące do nich miasta.

- A. Megalopolis wschodniego wybrzeża w USA – Sao Paulo, Boston.
- B. Megalopolis Wielkich Jezior w USA – Chicago, Detroit.
- C. Megalopolis Brazylijskie – Rio de Janerio, Brasilia.

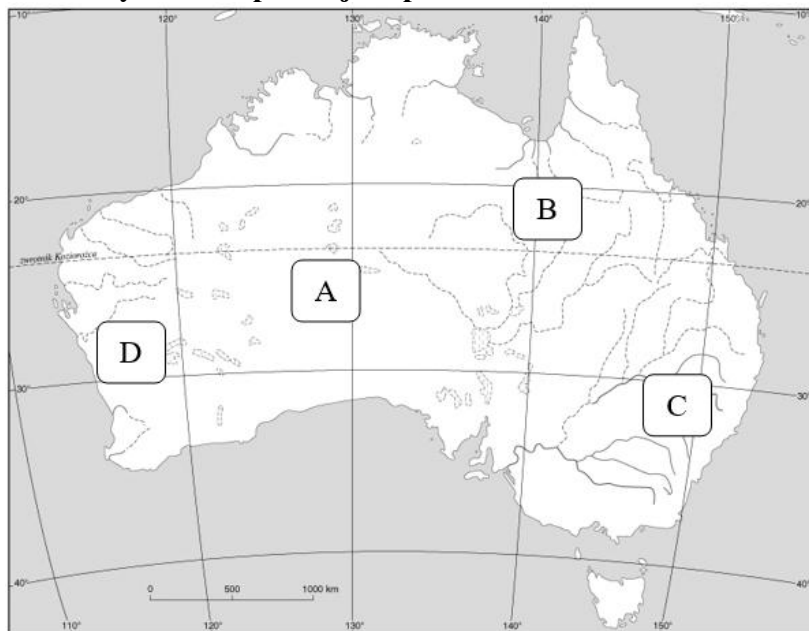
Zadanie 22. (0–2)

W wymienionych przykładach skreśl wyrazy zapisane pochyłym drukiem tak, aby zdania właściwie określały gospodarkę Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

- A. Główną rolę w rolnictwie odgrywają *wielkie obszarowo farmy / średnie liczące kilka hektarów gospodarstwa indywidualne*.
- B. Produkt Krajowy Brutto na jednego mieszkańca w Stanach Zjednoczonych jest *na poziomie 30 tys. dolarów amerykańskich / przekracza 60 tys. dolarów amerykańskich*.
- C. W Stanach Zjednoczonych duży wpływ na gospodarkę odgrywa przemysł zaawansowanych technologii, do których zaliczamy między innymi *hutnictwo / przemysł oparty na biotechnologii*.

Zadanie 23. (0–1)

Na mapie Australii za pomocą liter A, B, C i D oznaczono wybrane obszary. Wybierz obszar o niesprzyjających warunkach przyrodniczych dla rozwoju rolnictwa i zaznacz odpowiadającą mu literę w tabeli poniżej mapki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie

<https://www.anna.manczyk.net/attachments/article/38/australia%20wody%20powierzchniowe.pdf>

Obszarem o niesprzyjających warunkach przyrodniczych dla rozwoju rolnictwa jest obszar zaznaczony literą:

A.	B.	C.	D.
-----------	-----------	-----------	-----------

Zadanie 24. (0–2)

Oceń poprawność stwierdzeń dotyczących Traktatu Antarktycznego uzupełnionego Protokołem madryckim. Przy stwierdzeniu zawierającym prawdziwe informacje wybierz i zaznacz P (Prawda), przy stwierdzeniu zawierającym fałszywe informacje wybierz i zaznacz F (Fałsz).

A.	Zakaz wydobywania surowców mineralnych do co najmniej 2048 r.	P	F
B.	Swoboda prowadzenia badań naukowych z obowiązkiem udostępnienia ich wyników.	P	F
C.	Zakaz składowania odpadów.	P	F

Zadanie 25. (0–1)

Wybierz i zaznacz punkt, w którym poprawnie przyporządkowano półwysep do kontynentu.

- A. Półwysep Jukatan – Europa
- B. Półwysep Czeluskin – Ameryka Północna
- C. Półwysep Jutlandzki – Europa
- D. Półwysep Labrador – Ameryka Południowa

Zadanie 26. (0–1)

W Buenos Aires ($34^{\circ}35'S$, $58^{\circ}55'W$) jest godzina 12.30 czasu słonecznego. Wybierz i zaznacz godzinę czasu słonecznego w miejscowości o współrzędnych geograficznych $14^{\circ}43'N$, $13^{\circ}25'W$.

- A. 15.32
- B. 15.28
- C. 9.28
- D. 9.32

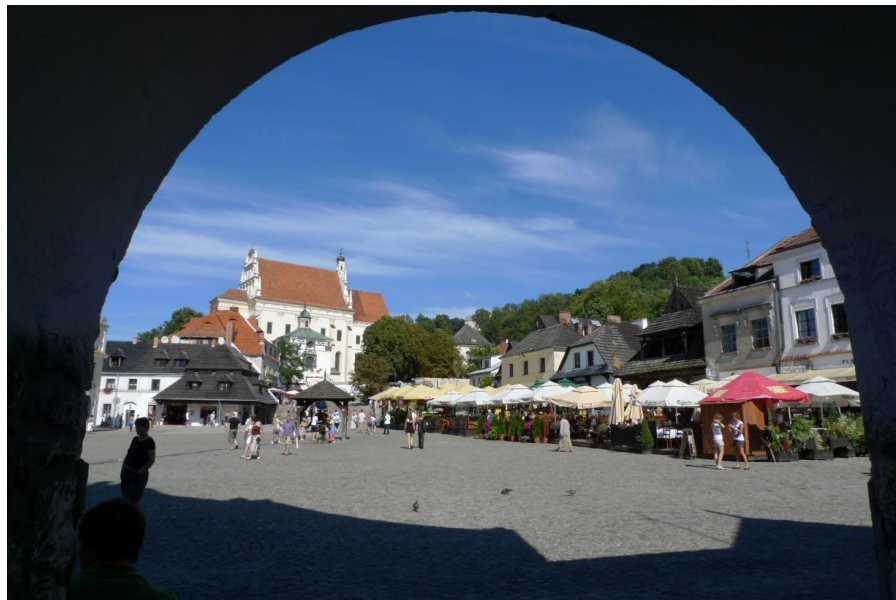
Zadanie 27. (0–1)

Spośród niżej wymienionych, skreśl nazwy rzek nie należące do sieci rzecznej Odry.

Bóbr, Warta, Parsęta, Nysa Łużycka, Raba

Zadanie 28. (0–1)

Na fotografii przedstawiono miasto położone na Wyżynie Lubelskiej chętnie odwiedzane przez turystów ze względu na walory architektoniczne i przyrodnicze. Wybierz i zaznacz punkt, w którym poprawnie podano jego nazwę.

Fot. W. Białek

- A. Zamość
- B. Kazimierz Dolny
- C. Lublin
- D. Sandomierz

Zadanie 29. (0–1)

Wybierz i zaznacz poprawne współrzędne geograficzne miejsca położonego $8^{\circ}10'$ na wschód i $24^{\circ}40'$ na południe od Lizbony ($38^{\circ}42'N$, $9^{\circ}11'W$).

- A. $1^{\circ}01'W$, $14^{\circ}02'N$
- B. $1^{\circ}01'E$, $14^{\circ}02'S$
- C. $1^{\circ}01'W$, $14^{\circ}02'S$
- D. $1^{\circ}01'E$, $14^{\circ}02'N$

Zadanie 30. (0–1)

Wybierz i zaznacz punkt, w którym wszystkie wymienione państwa Europy sąsiadują z wybranym Morzem.

- A. Morze Czarne – Bułgaria, Rumunia, Mołdawia, Turcja.
- B. Morze Bałtyckie – Litwa, Estonia, Norwegia, Szwecja.
- C. Morze Śródziemne – Hiszpania, Portugalia, Francja, Włochy.
- D. Morze Północne – Wielka Brytania, Belgia, Holandia, Dania.

Brudnopis (nie podlega sprawdzeniu)

